

Інфармацыйная культурна-грамадская газета Гарадоччыны

ГАСЦІНЕЦ

№ 10 (253) ЛІПЕНЬ 2018 ГОДА

БЕЛАРУСКІ АФАРЫЗМ

Адзіна той Жыццю слугуе, хто знае пра сваю віну

Таісія Бондар

ДЭМАГРАФІЯ

СКАРАЦІЛІСЯ БОЛЬШ ЧЫМ НА ТЫСЯЧУ

За апошнія пяць гадоў насельніцтва Гарадоцкага раёна, яго занятасць у эканоміцы скарацілася больш чым на тысячу чалавек адпаведна.

Па апошніх даных Нацыянальнага статыстычнага камітэта насельніцтва Гарадоцкага раёна на канец траўня 2018 года стала менш, чым у адпаведны перыяд 2013 года на 1312 чалавек, а адпаведная колькасць грамадзян занятых у эканоміцы скарацілася на 1223 чалавека.

Афіцыйныя лічбы Нацстаткамітэта па руху насельніцтва ў Гарадоцкім раёне не радуюць з самых першых гадоў іх публікацыі на сайце статыстычнага камітэта з 2012 года. Але параўноўваць гэтыя лічбы будзем за апошнія пяць гадоў, бо ў краіне лічаць па пяцігодках.

На канец траўня 2013 года колькасць насельніцтва аў Гарадоцкім раёне складала 24 147 чалавек, а напрыканцы траўня гэтага года — 22 835 — «мінус» 1312 чалавек. Гэта прыкладна насельніцтва гарадскога пасёлка Езярышча. Адпаведна колькасць занятых ў эканоміцы таксама зменшылася ў гэты перыяд з 9783 чалавек да 8560 чалавек. Мяркую, што асноўным фактарам змяншэння колькасці занятых у эканоміцы стала закрыццё сельскагаспадарчых прадпрыемстваў — ААТ"Гарадоцкі РАПС«, ААТ «Гарадоцкі льназавод», калгасаў-саўгасаў — «Сцяпанавічы», імя Дзмітрыева, а таксама абвальнае закрыццё шасці школаў у 2016-2017 гадах. Але гэта найперш наступствы дзяржаўнай аграрнай палітыкі на ўзбуйненне сельгасвытворчасці пры абыкавасці адносін да фермерскіх гаспадарак, развіцця аграсядзіб у раёне. Напрыклад, у Браслаўскім раёне, старшыню райвыканкама якога затрымалі напрыканцы чэрвеня, існуе аж 305 (!) аграсядзіб, а ў Гарадоцкім раёне няма і і пяці эфектыўных аграсядзіб.

З іншых лічбаў занятасці магчыма яшчэ прывесці лічбы па колькасці афіцыйных беспрацоўных у Гарадоцкім раёне. Так у траўні 2013 года было зарэгістравана 93 беспрацоўных, а ў гэтым траўні толькі 35 чалавек. І не зусім зразумела — радавацца гэтаму ці смуткаваць, што пры нязначных сумах датацый па беспрацоўю нашы грамадзяне асабліва ў службу занятасці вырашаць праблемы працаўладкавання не імкнуцца.

Леанід Гаравы

КУЛЬТУРА

ВЫСТАВА НАШАГА ЗЕМЛЯКА

Юбілейная выстава вядомага мастака нашага земляка Івана Хіцько дзейнічае ў Гарадоцкім краязнаўчым музеі.

6 ліпеня ў раённым краязнаўчым музеі адкрылася выстава работ «Маім землякам» мастака-земляка Івана Хіцько, якая прысвечана 80-годдзю з дня нараджэння майстра.

Іван Хіцько нарадзіўся 7 ліпеня 1938 гады ў в. Дуброва Гарадоцкага раёна. Але ў многіх даведачных матэрыялах год нараджэння паказаны — 1939г., Як было запісана ў пасляваенныя гады.

У 1966 году І. Хіцько скончыў мастацка-графічны факультэт Віцебскага педінстытута, дзе пачаў працаваць выкладчыкам з 1971 года, а ў 1991 годзе яму прысвоена вучонае званне — дацэнт.

Асноўная навуковая і творчая дзейнасць нашага земляка — мастацкая апрацоўка драўніны і іншых прыродных матэрыялаў, праектаванне школьных, клубных інтэр'ераў і месцаў адпачынку для дзяцей. У ліку яго распрацовак праект добраўпарадкавання дзіцячай абласной бальніцы драўлянымі скульптурамі і малымі архітэктурнымі формамі. Майстар удзельнічаў у мастацка-канструктарскім афармленні інтэр'ераў і фасадаў дзіцячых садкоў у сёлах Масколеняты, Мехавое, Пальмінка Гарадоцкага раёна, а таксама ажыццяўляў праекты мастацка-канструктарскага рашэння інтэр'ераў больш за 10 клубаў і Дамоў культуры Віцебскай вобласці і г.д.

Наш зямляк апублікаваў больш за 100 навуковых і вучэбна метадычных артыкулаў і дапаможнікаў: «Разьба па дрэве» (дапаможнік для 9-10 класаў), эксперементальныя праграмы і падручнікі для сярэдняй школы «Тэхналогія народных рамёстваў», дапаможнік «Дэкаратыўныя наборы з саломкі» і г. д... Член журы па народных рамёствами Міжнароднага фестывалю «Славянскі базар».

На выставе ў Гарадоцкім краязнаўчым музеі прадстаўлены работы мастака розных гадоў, выкананыя ў розных тэхніках жывапісу і графікі.

Многія з іх прысвечаны Гарадоччыне, якая з'яўляецца крыніцай натхнення мастака. Таксама на выставе прадстаўлены кнігі, дапаможнікі ў стварэнні якіх удзельнічаў І.П. Хитько.

Выстава будзе працаваць да канца жніўня — да 29.08. Жыхарам і гасцям нашага горада варта паглядзець на работы вядомага мастака, якія з'явіліся ў краязнаўчым музеі.

Выстава вас чакае ў нашым музеі з аўторка па нядзелю з 9.00 да 18.00.

Л. Антонаў
http://haradoktour.by

КРЫМІНАЛ

ПОМСТА СУСЕДЗЯМ СЯКЕРАЙ

У Гарадку малады чалавек пасёк сякерай дзверы суседзям, якія прасілі прыбраць яго аўто для іх праезду. Паводле інфармаацыі прэс-службы Віцебскага абласнога ўпраўлення МУС у Гарадку ўзбуджана крымінальная справа за хуліханскія дзеянні 31-гадовага жыхара райцэнтра па заяве пенсіянеркі.

У Гарадоцкі РАУС звярнулася 61 гадовая мясцовая жыхарка. Яна паведаміла праваахоўнікам, што некалькі гадзін таму неўсталяваны злачынец з хуліганскіх меркаванняў, сякерай, пашкодзіў ўваходныя дзверы яе кватэры. Міліцыянты адправіліся на месца здарэння і неўзабаве высветлілі ўсе абставіны здарэння.

Як аказалася, ўзяцца за сякеру вырашыў 31 гадовы жыхар райцэнтра. Мужчына прыпаркаваў свой аўтамабіль такім чынам, што заблакаваў выезд суседзяў. Просьбы прыбраць аўто перараслі ў лаянку, а калі славесныя аргументы скончыліся ў справу пайшлі довады іншага толку.

Ладна выпіўшы віноўнік утварэння затору, узяўся за сякеру і пасек дзверы апанентам. П'яная ўдалацца праз некаторы час скончылася, а вось крымінальная справа толькі пачалася. За свае паводзіны мужчыне зараз прыйдзецца адказаць. У дачыненні да яго распачата крымінальная справа на падставе часткі 1 артыкула 339 КК Рэспублікі Беларусь. Таксама яму давядзецца кампенсаваць нанесеную шкоду, а магчыма імаральныя страты.

Паводле:
http://uvd.vitebsk.gov.by

СКАСАВАННЕ

ЛІКВІДУЕЦЦА ЯШЧЭ АДЗІН СЕЛЬСАВЕТ

Гарадоцкі раённы выканаўчы камітэт вынес на грамадскае абмеркаванне прапанову аб скасаванні Руднянскага сельсавета ў самай маланаселенай частцы раёна шляхам яго далучэння да Езярышчанскага сельсавета з адміністратыўным цэнтрам у г.п. Езярышча.

На падставе Закона Рэспублікі Беларусь ад 5 мая 1998 года «Аб адміністрацыйна-тэрытарыяльным прыладзе Рэспублікі Беларусь» у рэдакцыі Закона Рэспублікі Беларусь ад 31 снежня 2014 года, прыняўшы пад увагу колькасць пражываючага насельніцтва на тэрыторыі Руднянскага сельсавета, пералік прадпрыемстваў і арганізацый, размешчаных на дадзенай тэрыторыі , Гарадоцкі раённы выканаўчы камітэт ўносіць прапанову аб скасаванні Руднянскага сельсавета.

На дадзены час у Руднянскім сельсавеце на плошчы ў 243 кв.км пражывае толькі 416 чалавек. Гэта значыць, што шчыльнасць насельніцтва як за палярным колам — менш 2 чалавек на квадратны км. Пры гэтым палову насельніцтва складаюць пенсіянеры, а непаўнагадовых толькі каля 25 чалавек. Нагадаем, што за часы кіравання Аляксандра Лукашэнкі ў гэтым краі не засталося ніводнай школы — былі закрыты Руднянская, Марчанская сярэднія школы і пабудаваная ў сярэдзіне 90-х гадоў Газьбінская школа. Таксама ў Рудняскім краі за гэты час ліквідаваны ўсе сельгаспрадпрыемствы, а таксама два сельсаветы — Марчанскі і Газьбінскі. Больш паловы насельніцтва пражывае ў двух вёсках — Марчанкі і Рудня, а ў былым цэнтры сельсавета Газьбе засталося толькі 40 чалавек.

Наогул 23 вёсак Руднянскага сельсавета толькі ў 6 больш 10 чалавек па інфармацыі на 1 студзеня 2018 года. Нездарма пра нашэсце ваўкоў у вёскі Гарадоцкага раёна найперш інфармацыя апошнія дзве

(працяг на стар. 2)

СКАСАВАННЕ

(пачатак на стар. №1) зімы ішла з Газьбы, Рудні, Марчанак.

Відавочна, што далучэнне Газьбы да Езерышчанскага сельсавета створыць шмат нязручнасцяў для яе паўзабытых жыхароў, якім ў Езярышча будзе даўжэй дабірацца, чым з Гарадка ў Віцебск.

Гарадоцкі райвыканкам у паведамленні адзначае: «Новая сістэма матэрыяльных і фінансавых рэсурсаў дасць магчымасць больш эфектыўна вырашаць многія праблемныя пытанні, паляпшаць умовы дзейнасці суб'ектаў гаспадарання. Рэалізацыя дадзенага прапановы не пацягне якіх-небудзь адмоўных наступстваў у адносінах да юрыдычных і фізічных асоб, у тым ліку індывідуальных прадпрымальнікаў, і не паўплывае на ўмовы вядзення бізнесу. »

У паведамленні аб скасаванні Руднянскага сельсавета запрашаюць жыхароў Езярышчанскага і Руднянскага сельсаветаў прыняць удзел у абмеркаванні дадзенай тэмы шляхам падачы прапаноў у пісьмовай форме (адрас, па якім прымаюцца думкі грамадзян — 211573, г. Гарадок, вул. Пралетарская, 2, каб.105) альбо адпраўлення прапаноў у электронным выглядзе на адрас паштовай скрыні афіцыйнага сайта Гарадоцкага райвыканкама (адрас — gorrik@vitebsk.by).

Улік меркавання грамадзян будзе ажыццяўляцца на працягу месяца — з 14 ліпеня па 14 жніўня 2018 года.

Л. Антонаў

ДА ПРЫМІРЭННЯ

ДАВАЙЦЕ ПАЗНАЕМ ГІСТАРЫЧНУЮ ПРАЎДЫ…

Маё пытанне: Дзень Рэспублікі — гэта Дзень Незалежнасці або залежнасці?

Кожная краіна мае такі дзень, калі святкуецца тое, што аб'ядноўвае ўсю нацыю, — гэта Дзень Незалежнасці, Дзень Рэспублікі.

У нас ужо каторы год такім днём ёсць 3 ліпеня. Дата прымеркаваная да дня вызвалення Мінска ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Што там тое і казаць — падзея слаўная! І нельганіяк забыцца на яе. Фашызм — гэта трагедыя сусветнага маштабу. Жыццё чалавека ёсць абсалютнай каштоўнасцю, а таму і памяць пра тых, хто загінуў, павінна быць святой…

Святкаванне Дня Незалежнасці і атаясамліваннеяго выключна з перамогай над фашызмам асабіста мяне змушае яшчэ раз пераканацца ў сваіх думках: перамогу здабылі, а стану незалежнасці, на жаль, так яшчэ і не асягнулі.

З прыкрасцю, але трэба сказаць, што вызваленне ад фашызму не прынесла Беларусі свабоды. Немагчыма ж прамаўчаць пра палітычныя рэпрэсіі, галадамор, перасяленні... Гэтым з'явам спадарожнічалі сотні тысяч ахвяраў і несправядлівых смерцяў нашых суграмадзян.

Хтосьці скажа: але ж гэта іншая гісторыя! Іншая то іншая, але ж наша.

Святкуючы перамогу над фашызмам і не асудзіўшы злачынствы камуністычнага рэжыму, мы пішам старонку гісторыі нашай краіны і абапіраемся на фальшывыя сведчанні. Як сказаў папа Францішак: «Усе дыктатуры пачыналіся так: з фальсіфікацыі інфармацыі, з пераходу камунікацыі ў рукі адной несумленнай асобы, несумленнага ўрада».

А значыць, і сучасная старонка нашай гісторыі становіцца падобнай да мінулай, калі панаваў таталітарны рэжым, пры якім, як вядома, чалавек і ягонае жыццё не ўяўляла абсалютнай каштоўнасці. Чалавек — гэта нішто! Важна — парадак.

А таму і атрымліваецца: маем вайсковыя парады, і калоны вайсковай тэхнікі дэманструюць сваю перавагу над усім, у тым ліку над спецтэхнікай МНС і хуткай дапамогі. Пытанне: яны паспелі? Што сталася з тымі людзьмі?

Хтосьці скажа, што я нагнятаю, перабольшваю. Добра, я магу прамаўчаць.

Дарэчы, я б наогул не задаваў аніякіх пытанняў, каб іх не задавалі памерлыя, несправядліва загінулыя, а больш дакладна — іх косці, якія ўздымаюцца з-пад зямлі. Ім, усё адно як быццам бы не ляжыцца пад зямлёй.

Я пра Хайсы, што пад Віцебскам.

Там ляжаць косці несправядліва забітых людзей. Яны дагэтуль непахаваныя. Яны кожны год вылазяць з-пад зямлі. І нібы моўчкі шукаюць людзей, якія б ушанавалі іх памяць. Я хадзіў па хайскім узлеску, сам браў у рукі раскіданы гумовы абутак, вытрасаў з яго зямлю, а разам з ёй высыпаліся людскія косткі, бачыў чарапы з адзінай дзіркай у патыліцы.

Гэта ўсё Хайсы. Там ляжаць парэшткі тысяч чалавек, якія былі забітыя НКВД перад вайной. А колькі ж такіх магіл на Беларусі! Іх столькі, што можна меркаваць: камуністычны рэжым сістэматычна вынішчаў наш народ. І немагчыма не задаць пытанне: ці гэта не быў генацыд супраць беларускага народа? Фактам ёсць, што ад чырвонага рэжыму ў Беларусі загінула людзей не менш, чым ад фашыстаў падчас вайны. Фактам ёсць, што сістэматычна вынішчалася культура Беларусі. Нішчылася мова — душа народа. І ў пэўны момант знішчэнне Беларусі дайшло да такой мяжы, што сёння небяспадстаўна можа прагучаць пытанне: ці наогул існуе такі шанец на адраджэнне беларускай нацыі?..

Я веру ў Хрыста, які кажа: «Пазнайце праўду, і праўда вызваліць вас» (Ян 8, 32).

А таму, калі хочам сапраўднага вызвалення, свабоды і незалежнасці, можа, варта перастаць блефаваць, ладзячы вайсковыя парады. Хопіць крывадушнічаць праз ушанаванне ахвяраў фашызму і ўпартае незаўважанне ахвяраў камунізму, якія ляжаць побач, а часцяком у тых самых магілах. Давайце пазнаем гістарычную праўды і адкрыем усе архівы. Давайце рассакрэцім тыя злачынствы, доказы якіх яшчэ сёння захоўваюцца ў тэчках з грыфам «сакрэтна».

Аднак праўдай ёсць тое, што несправядлівым рэжымам ёсць што хаваць. Пераконвае нас у гэтым досвед іншых краін, напрыклад Літвы і Украіны. У іх рассакрэцілі архівы, і гісторыкі сёння раскрываюць злачынствы супраць народа.

Мы, беларусы, дзеці катаў і дзеці ахвяраў, на ўзроўні падсвядомасці адчуваем паміж сабою прорву. І калі мы розныя, хочам мірна жыць у адной краіне, то павінны задумацца над тым, што зрабіць, каб паяднацца і прымірыцца паміж сабою і са сваёй гісторыяй.

…Нам усім патрэбна пакаянне, а не вайсковыя парады.

Трэба адкрыць архівы, каб спазнаць гістарычную праўду, пазнаць злачынствы. Трэба акрэсліць зло, яго межы, каб можна было ў ім пакаяцца.

І, пакаяўшыся ў злачынствах мінулага, мы, нашчадкі катаў і ахвяраў, зможам працягнуць сабе ўзаемна рукі для прымірэння.

Калі гэта настане, то гэта і будзе дзень сапраўднага вызвалення і пераломны момант нашай гісторыі, бо дзякуючы яму мы атрымаем магчымасць распачаць будаўніцтва нашага супольнага дома, імя якога — Беларусь, нашай Рэспублікі.

Вячаслаў Барок
Facebook

КРЫМІНАЛ

ВАРЫЛІ НАРКОТЫКІ ДОМА

Паводле інфармацыі прэс-службы Віцебскага абласнога ўпраўлення МУС у Гарадку аператыўнікамі было затрымана трое мужчын пры вырабе наркотыкаў з макавай саломкі. Пры гэтым трэці мужчына нёс макавую саломку ў кватэру «кулінараў».

Аператыўнікі Гарадоцкага РАУС атрымалі інфармацыю аб тым, што ў кватэры мясцовага жыхара ідзе выраб наркотыкаў.

Ужо ў пад'ездзе міліцыянты адчулі характэрны пах, які ўзнікае пры вываранні маку. Здагадкі праваахоўнікаў пацвердзіліся ўжо ў жытле. На кухні двое жыхароў райцэнтра 1973 і 1981 гадоў нараджэння ўжо разлівалі ў ёмістасць асабліва небяспечны наркатычнае сродак — экстракцыйны опій. Усяго мужчыны вырабілі амаль 45 грамаў зелля.

На гэтым сюрпрызы для аператыўнікаў не скончыліся. На выхадзе з кватэры імі быў затрыманы яшчэ адзін аматар кайфу, які накіроўваўся да месца крымінальнага варэння. Пры сабе ў яго аказалася 508 грамаў нявысушанай макавай саломкі.

Ёсць падставы меркаваць, што яна таксама павінна была паслужыць асновай для новай партыі дурману. Усе ўдзельнікі крымінальнага наркатрыа затрыманы. У дачыненні да іх распачата крымінальная справа па артыкуле 328 крымінальнага кодэксу Рэспублікі Беларусь.

Паводле інфармацыі: http://uvd.vitebsk.gov.by

СПАРТАКІЯДА

КАМАНДА РАЙВЫКАНКАМУ СТАЛА ПЕРАМОЖЦАЙ

29-30 чэрвеня ў г. Гарадку ў Гарадоцкім аграрна-тэхнічным каледжы і на гарадскім стадыёне прайшла гадовая спартакіяда сярод прадпрыемстваў, арганізацый і ўстаноў Гарадоцкага раёна, прысвечаная Дню Незалежнасці. У спартакіядзе прынялі ўдзел 13 каманд, якія спаборнічалі ў васьмі відах праграмы.

Удзельнікі спаборнічалі ў міні-футболе, валейболе, лёгкай атлетыцы, гіравым спорце, настольным тэнісе, дартсе, стральбе з пнеўматычнай вінтоўкі, эстафеце. Пераможцы і прызёры вызначаліся ў кожным выглядзе спорту асобна і ў цэлым па выніках спаборніцтваў.

У лекгоатлетическом мнагабор'і, ўключаў спрынт, сярэднюю дыстанцыю і скачок з месца пераможцамі сталі: Сабалеўскі Зміцер з Гарадоцкага аграрна-тэхнічнага каледжа, які выйграў бег на 100 і 400 метраў і быў другім у скачку з месца, а ў жанчын перамагла Грудзінская Кацярына з Цэнтральнай райбальніцы з аналагічным вынікам у бегу на 60м і 200 м і скачку з месца.

У гіравым спорце — штурханні 32 кг гіры не было роўных Аляксею Гамзюку, намеснік начальніка аддзела па адукацыі Гарадоцкага райвыканкама, які штурхнуў гіру 40 разоў. Другое месца ў Аляксандра Ціханенка з каманды РАНС — 33 разы, трэцяе ў Вадзіма Віннік з ГАТК.

У дартсе («Вялікае кола») у мужчын перамог Шляхто Зміцер з ГАТК з 70 ачкамі, а ў жанчын — Пахомава Алеся з каманды райвыканкама — 55 ачкоў. У настольным тэнісе перамогу святкавалі Аляксандр Тасмінскі з Гарадоцкай птушкафабрыкі і Юлія Караткова з каманды Гарадоцкага райвыканкама.

У стральбе з пнеўматычнай вінтоўкі ў мужчын перамог Бельчыкаў Валерый з Гарадоцкага райспажыўсаюза з вынікам 35 ачкоў, а ў жанчын Сафонава Анастасія з вайсковай часці — 42 ачкі.

У камандных відах спорту вынікі былі наступныя. У міні-футболе перамогу святкавала каманда Гарадоцкага райвыканкама, другое месца заняла каманда Гарадоцкага прадпрыемства кацельных і цеплавых сетак, а трэцяе — РАНС.

Доўга і ўпарта ішлі спаборніцтвы па валейболе ў другі дзень спаборніцтваў на двух пляцоўках. Пераможцам стала каманда Гарадоцкага аграрна-тэхнічнага каледжа, другое месца ў каманды РАНС, а трэцяе ў каманды Цэнтра ўтылізацыі АСД.

Па выніках спаборніцтва ў васьмі відах праграмы першае месца ў агульнакамандным першынстве па спартакіядзе заняла каманда Гарадоцкага райвыканкама (сума месцаў — 16), другое — у каманды УА «ГГАТК» (сума — 28), а трэцяе — ААТ «Птушкафабрыка Гарадок» (сума — 41).

Леанід Гаравы

ДЗЕНЬ РЭСПУБЛІКІ

ЦЕНЬ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ

Будзем шчырымі: для Лукашэнкі беларуская незалежнасць асаблівай каштоўнасці не ўяўляла ніколі. Яна заўсёды калі не была, то разглядалася ў якасці разменнай манеты. І ён бы гэтую манету папросту размяняў — калі б яму было прапанавана нешта большае.

Заява Лукашэнкі падчас нарады ў Шклоўскім раёне пра тое, што «мы на фронце», і калі «не вытрымаем гэтыя гады, правалімся, — значыць, трэба будзе ці ў склад якойсьці дзяржавы ісці, ці аб нас проста будуць выціраць ногі, а не дай Бог — развяжуць яшчэ вайну», нарабіла шмат вэрхалу. Над значэннем гэтых словаў чухаюць патыліцы шматлікія аналітыкі і палітолагі. Але цікава, як Аляксандр Рыгоравіч прыйшоў да такой высновы.

Будзем шчырымі: для Лукашэнкі беларуская незалежнасць асаблівай каштоўнасці не ўяўляла ніколі. Яна заўсёды калі не была, то разглядалася ў якасці разменнай манеты. І ён бы гэтую манету папросту размяняў — калі б яму было прапанавана нешта большае.

Ён ужо спрабаваў гэта зра¬біць, ствараючы з Расіяй Саюзную дзяржаву ў 1999-м. Відавочна, што тады Аляксандр Рыгоравіч, прасоўваючы той праект, разлічваў заняць вышэйшае кіроўнае крэсла ў Крамлі. У параўнанні з гэтым ні пра якую незалежнасць Беларусі размова не ішла.

У той час, калі Лукашэнка піў гарэлку і біў келіхі, жадаючы поспеху праекту Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі, я меў шчасце сустрэцца з вядомай дысідэнткай Валерыяй Навадворскай. І ўжо тады яна казала: «Вы яшчэ пабачыце, як Аляксандр Рыгоравіч будзе ў партызанах змагацца за незалежнасць Беларусі».

Словы разумнай жанчыны спраўдзіліся даволі хутка. Ужо ў 2001 годзе новы кіраўнік Расіі Уладзімір Пуцін сказаў: «Мухі асобна, катлеты асобна», і прапанаваў увайсці ў склад Расіі шасцю абласцямі. Для Лукашэнкі гэта азначала не тое што адсутнасць здабытку, але і страту таго, што ён ужо мае. Незалежнасць раптам ператварылася ў каштоўнасць, а Саюзная дзяржава — у нейкае дасюль незразумелае ўтварэнне: ці то дзяржава, ці то саюз дзвюх дзяржаў, а часам, пры розных харчовых і нафтагазавых канфліктах — увогуле ў суперніка.

Таму ёсць вялікае пытанне ў тым, што зараз змусіла беларускага кіраўніка выказацца пра пагрозу незалежнасці краіны.

Праўда, эксперты, якія абсмоктваюць словы Лукашэнкі, больш аптымістычныя. Агульная думка: беларусы за чвэрць стагоддзя незалежнасці ўжо прызвычаіліся жыць у сваёй дзяржаве — хутчэй, насуперак ініцыятывам правадыра, чым дзякуючы ім. А таму лёгка «ўвайсці ў складзе іншай дзяржавы» не атрымаецца — найперш, будуць супраць самі беларусы. Да таго ж зазначаецца, што прамова Аляксандра Рыгоравіча прагучала 22 чэрвеня, у дзень пачатку Вялікай Айчыннай вайны. І такім мудрагелістым чынам Лукашэнка проста нагадаў вертыкальшчыкам пра сумную дату. Ну і, канешне, гэтая неадназначная заява магла быць напамінам пра афіцыйны «дзень незалежнасці», які сам беларускі правадыр перанёс на 3 ліпеня.

І, безумоўна, узнікла абмеркаванне, якую іншую дзяржаву Лукашэнка меў на ўвазе, куды нам, не дай Бог, прыйдзецца ісці.

Большасць каментатараў лічыць, што гэта Расія. Гэта менавіта тая краіна, якая можа і паглынуць Беларусь, і «развязаць вайну, як ва Украіне». Але, ведаючы Аляксандра Рыгоравіча, варыянтаў больш, чым адзін. Бо калі мы самі «ідзем у склад якойсьці дзяржавы», маючы на ўвазе нашага «старэйшага брата», навошта яму «развязваць вайну, як ва Украіне»?

Гэта можа здарыцца толькі ў тым выпадку, калі Лукашэнка пад «іншай дзяржавай» разумеў зусім не нашага асноўнага стратэгічнага партнёра. З'едлівыя людзі на форумах прапануюць у чарговы раз перанесці дзень незалежнасці — на 4 ліпеня, і на гэтай падставе далучыцца да ЗША. Такім чынам, мы станем эксклавам Злучаных Штатаў, з якімі наўрад ці хто асмеліцца ваяваць.

Але больш цікава было б далучыцца, скажам, да Літвы.

Па-першае, мы ў такім выпадку аўтаматычна становімся сябрам ЕС, які такога фінту вушамі, зразумела, не чакае. Па-другое, гэтак жа аўтаматычна мы апынаемся ў складзе зоны еўра (у гэтым перавага Літвы перад, напрыклад, Польшчай). У выніку ЕС імгненна забывае пра міграцыйныя крызісы і пачынае дапамагаць Сінявокай прывесці яе эканоміку да еўразонаўскіх стандартаў — убухваць у яе шалёныя грошы, як калісьці ў Грэцыю. У сувязі са знікненнем краіны паўстане пытанне выплаты набраных ёю крэдытаў, але яно можа вырашацца дзесяцігоддзямі і скончыцца нічым, як гэта было з пазыкамі СССР.

Беларусы аўтаматычна атрымліваюць «бязвіз», паўнавартасны Балонскі працэс, NATO, Сусветную гандлёвую арганізацыю і безліч іншых цацак, з якімі будуць гуляцца доўга і зацята. У сваю чаргу, ЕС узгадвае словы Лукашэнкі пра тое, што аптымальнае насельніцтва Сінявокай — 30 мільёнаў чалавек. Еўрапейскае статыстычнае бюро Eurostat паведамляе, што за 2017 год ЕС прыняў каля паўмільёна ўцекачоў. Калі ўсіх іх накіроўваць у Беларусь, каб давесці лічбу насельніцтва да пажаданай беларускім кіраўніком, праблема мігрантаў вырашыцца на 40 гадоў мінімум. Усе ў плюсе.

Канешне, гэты праект фантастычны. Найперш, таму, што ў гэтым варыянце няма месца самому Аляксандру Лукашэнку. Таму ўсё ж застаецца пытанне, ці меў ён на ўвазе нешта канкрэтнае, кажучы пра пагрозу незалежнасці, альбо гэта было прамоўлена ў запале, як, часцей за ўсё, і бывае.

Сяргей Пульша
"Новы Час"

ПРАВАСЛАЎЕ

ЖЫЦЦЁ МІТРАПАЛІТА: ДРАЗДЫ І "МАЙБАХ"

Кіраўнік Беларускай праваслаўнай царквы мітрапаліт Павел 9 ліпеня распавёў пра сваю маёмасьць, выступаючы ў судзе як сьведка па справе аб злоўжываньні службовымі паўнамоцтвамі, піша выданьне Office life.

Каго судзяць і за што?

25 чэрвеня ў Заводзкім судзе Менску пачаўся працэс супраць Уладзімера Грозава, былога першага намесьніка дырэктара выдавецтва Беларускага экзархату.

Агульная сума нанесенай дзяржаве шкоды складае 3,8 мільёна рублёў, паводле Генпракуратуры.

Праваслаўная царква выставіла Грозаву пазоў на 750 тысяч даляраў, але ў першы дзень працэсу адмовілася ад яго, піша TUT.BY.

Грозава судзяць па трох артыкулах Крымінальнага кодэксу: злоўжываньне службовымі паўнамоцтвамі, перавышэньне улады, няслата мытных плацяжоў. Максымальныя тэрміны адказнасьці паводле гэтых артыкулаў — ад 6 да 12 гадоў турмы.

Паводле Генпракуратуры намесьнік дырэктара выдавецтва Беларускага экзархату скраў 1,2 мільёна рублёў.

Пры чым тут мітрапаліт?

Кіраўнік БПЦ мітрапаліт Павел выступіў на судовым паседжаньні 9 ліпеня як сьведка.

Ён паведаміў, што жыве ў рэзыдэнцыі ў Драздах, але зарэгістраваны ў епархіяльным упраўленьні на вуліцы Вызваленьня.

Таксама Павел прызнаўся, што летась на 65-годзьдзе яму падаравалі «Майбах».

Праваслаўны герарх дадаў, што за апошнія 15 гадоў яму ня раз дарылі новыя аўто, частку машын ён «перадаваў манастырам і прыходам».

Павел заявіў, што на гэтым фоне ўжываліся мышыны, якія перадаваліся праз мяжу для выдавецтва БПЦ, — «гэта нармальна».

Мітрапаліт заявіў, што ня бачыць падстаў для «суровага» пакараньня, і папрасіў суд вызваліць Грозава. Падсудны падзякаваў Паўлу за ўдзел у судзе.

"Радыё Свабода"

СПРАВА МЕДЫКАЎ

«КАК ЗАДЕРЖАЛИ — ТАК И ОТПУСТИТЬ МОГУТ»

По подозрению во взятках задержан главврач Витебской областной клинической больницы Анатолий Оладько. В отношении медика возбуждено уголовное дело.

По данным КГБ, он является одним из 60 фигурантов уголовного дела о коррупции в белорусском здравоохранении.

Витебские врачи: «Узнали о задержании Оладько на прошлой неделе»

От разговора о задержании главврача Анатолия Оладько врачи под разными предлогами уходят. Но на условиях анонимности несколько работников больницы все же согласились пообщаться с TUT.BY.

— О том, что Анатолия Анатольевича задержали, мы узнали на прошлой неделе. По больнице ходили разные слухи... Но виноват он в чем-то или нет, я не знаю. Мы люди маленькие... Своего главврача далеко не каждый день видим.

— Я не верю, что Оладько замешан в каких-то финансовых махинациях. Это профессиональный врач, хороший человек. Думаю, во всем разберутся и его отпустят.

— Ну задержали и задержали... Ничего особо страшного в этом нет. Как задержали — так и отпустить могут. Сколько уже таких случаев было, когда руководителей в чем-то подозревали, а потом разбирались по существу. Вернется человек на работу, и все пойдет по-прежнему. Мы и так, как видите, ходим на работу, лечим людей, рабочий процесс не остановился.

— Оладько попал под какой-то общий каток «зачистки». Каждый день слежу в интернете за новостями о громких задержаниях медиков. Эту «зачистку» уже прозвали «делом врачей», как в 1953 году. Это нелепо и страшно. И вообще не укладывается в голове: неужели в белорусской медицине все поголовно воры, коррупционеры, преступники? Спрашивается: как тогда они все это время, до задержаний, лечили и спасали людей, писали научные труды, внедряли инновации в медицине? И вообще носили белые халаты?.. Когда им было всем этим заниматься, если они такие страшные взяточники?

В одном из прошлых интервью TUT.BY Анатолий Оладько отметил, что профессия врача требует не только знаний и опыта, но и духовности:

— Тут свои сложности: ночные дежурства, большие физические и моральные нагрузки, многие службы у нас работают круглосуточно, к нам везут тяжелых больных... Это требует от сотрудников профессионализма и высоких моральных качеств.

В «деле медиков» уже более 60 фигурантов

КГБ задержал, заключил под стражу, а также применил другие меры пресечения в отношении 37 должностных лиц, а всего по уголовному делу в отношении работников здравоохранения — более 60 фигурантов.

«Все они многократно получали незаконные денежные вознаграждения за оказание содействия на поставку медоборудования и медицинских препаратов по завышенным ценам, что подтверждается результатами проводившихся длительное время оперативно-разыскных мероприятий, показаниями свидетелей и самих обвиняемых, а также результатами обысков и выемок», — сообщил 11 июля

(працяг на стар. 4)

СПРАВА МЕДЫКАЎ

(пачатак на стар. №3)

председатель КГБ Валерий Вакульчик.

Анатолию Оладько — 53 года. В 1987 году он окончил Витебский мединститут по специальности «лечебное дело». Был интерном в областной клинической больнице, потом преподавал в Могилевском медучилище. С 1989 года Оладько работал хирургом в витебской поликлинике имени Калинина. В 1991-м перешел в областную клиническую больницу.

В 2000 году Анатолий Оладько стал главврачом спецдиспансера Витебского филиала научно-исследовательского клинического Института радиационной медицины и эндокринологии. В 2002-м завершил обучение в клинической ординатуре Витебского медуниверситета по специальности «хирургия», а через год стал главврачом его клиники.

Областной клинической больницей Оладько руководит 8 лет, с 2010 года.

В 2014 и 2018 годах Анатолия Оладько избирали в облсовет депутатов. На последних выборах он задекларировал доход за 2016 год в сумме почти 92,9 тысячи рублей, из них 62 тысячи рублей выручил от продажи квартиры, сообщают «Народные новости Витебска».

Tyt.by

ПАЛІТЫЧНЫ ДЗЕЯЧ

«ШАСТОЙ МІКРАФОН... У ЗАДНІМ ПРАХОДЗЕ»

Сяргей Навумчык напісаў палітычны нэкралёг па Мікалаі Дземянцеі, дзе я вычытаў для сябе два важныя сказы: «Не рабіў подласьцяў» і «Ня быў эталёнам аратарскага майстэрства». Без раскрыцьця гэтых рысаў вобраз колішняга кіраўніка Вярхоўнага Савету ўяўляецца мне няпоўным.

Першы сказ за апошнія 25 гадоў для беларускага чыноўніка вышэйшага рангу стаў настолькі нехарактэрным, што многія задаюцца пытаньнем: ці можа ўвогуле палітык не рабіць подласьцяў? Пагатоў палітыка, кажуць, брудная справа.

Мне згадваюцца плякаты, зь якімі ў пачатку 1990-х масава выходзілі на пратэставыя акцыі простыя людзі. «Дземянцей — сьмерць нашых дзяцей!» — гэта за хаваньне наступстваў Чарнобыльскай катастрофы, чым увойдзе ў гісторыю іншы тагачасны кіраўнік Сьлюнькоў. Чыноўнікі мала ўплываюць на тое, чым яны застаюцца ў гісторыі. Як ускосна сьцьвярджае Сяргей Навумчык, якраз Дземянцей праўду пра Чарнобыль не хаваў.

Яшчэ адзін плакат з тых мітынгаў, зусім ужо пралетарскі: «Не голосуй за Дементея, он жрет икру, а мы потеем!» таксама меў мала агульнага з рэальнасьцю. Бо сьпікер парлямэнту належаў да той пляяды савецкага і партыйнага начальства, якія ў бытавым пляне жылі «ў мінус» і сьціплась якіх даходзіла да неадэкватнасьці. Маю на ўвазе і вопратку і ўбранства жытла і тыя ўбогія «дачы». Хіба што паёк у цэкоўскім буфэце мог падтрымаць гэтае «жрёт икру». Напэўна, высокая намэнклятура бывала розная, але як сусед Дземянцея ў пад'ездзе, я толькі дзівіўся зь ягонай сьціпласьці. І, дарэчы, ветлівасьці. Яшчэ адна рыса чыноўніка, ад якой мы напроч адвыклі, — ад яго не чакаеш наезду і агрэсіі, дзеля чаго сёньня стараесься абысьці бокам самага дробначыннага мянта.

У сваёй пляядзе беларускай савецкай намэнклятуры Дземянцей быў ці ня самым калярытным пэрсанажам дзякуючы якраз свайму аратарскаму майстэрству ці немайстэрству. У гэтым сэнсе яго можна параўнаць з расейскім прэм'ерам Чарнамырдзіным. У Беларусі такіх, за кім запісвалі афарызмы ці «афарызмы», больш не было. Гугнявы маўчун Малафееў выказваўся мала. А шустры гаварун Сакалоў, апроч васьміпавярховых сьвінарнікаў, запомніўся адным «філялягічным» казусам. На нейкай нарадзе ў Берасьці тагачасны кіраўнік вобласьці Яфрэм Сакалоў заўважыў над сцэнай цытату з Максіма Горкага «Человек — это звучит гордо» і запатрабаваў дапісаць сьпераду слова «Советский».

Афарызмы сьпікера ВС Дземянцея пра «шастой мікрафон» і дэпутата, які «даўно стаіць у заднім праходзе» згадваюцца з усьмешкай, а сам сьпікер — ці не як адзіны пэрсанаж сярод тагачаснага намэнклятурнага кіраўніцтва, пра якога можна сказаць нешта вясёлае, а таму пазытыўнае.

Сяргей Дубавец
"Радыё Свабода"

САМААДУКАЦЫЯ

«ГАЛОЎНАЕ — НЕ БАЯЦЦА»

Як закаханыя з Расеі вывучылі беларускую мову. Ася Мартынава і Даніл Шкатаў сьцьвярджаюць, што гэта зусім не балюча.

Ася і Даніл

Ася, 17 гадоў. Усё жыцьцё жыве ў Маскве. Дзед па маці быў з Рэчыцы, бацька расеец. У дзяцінстве Ася бывала ў дзеда. Цяпер кожнае лета езьдзіць у Беларусь самастойна. Раз на год прыяжджае ў Менск, дзе знайшла сяброў. Колькі сябе памятае, нешта чытала па-беларуску. Крыху размаўляць пачала ў дванаццаць. У сям'і беларускай мовы не ўжываюць. Бацька праграміст, маці шые і займаецца хатняй гаспадаркай. Акрамя Асі, у сям'і яшчэ чацьвёра дзяцей.

«Ня памятаю, што я першае па-беларуску прачытала, — прызнаецца Ася. — Нешта там чытала, музыкі шмат слухала. Сябры зьявіліся таксама тут, у Менску. Мы зь імі перапісваліся, размаўлялі. Я не заўсёды магу прыехаць, таму ўсё праз інтэрнэт. Але калі прыяжджаю, то мы толькі па-беларуску гаворым. У менскіх крамах, праўда, я не гавару яшчэ па-беларуску. Так прывыкла, мабыць».

Даніл, 18 гадоў. Нарадзіўся і вырас у Мурманску. Беларусам быў дзед, але ён памёр, калі Даня быў зусім малым. Напачатку зацікавіўся польскай мовай, пазьней увогуле славянскімі, але воляй лёсу стаў карэістам. Бацька вайсковец, маці хатняя гаспадыня. Беларускай мовы бацькі ня ведаюць, у Беларусь ня езьдзяць.

«Чытаў нешта па-беларуску, гледзячы ў слоўнік, — кажа Даніла. — У нас у Мурманску беларускай мовы няшмат, зразумела. Бабуля расказвала, што дзеда паслалі туды працаваць, і ён часам раніцай, калі прачынаўся, па-беларуску пачынаў гаварыць аўтаматычна. Дзед працаваў на суднабудаўнічым заводзе, там жа і з маёй будучай бабуляй пазнаёміўся. Яна не разумела па-беларуску. Калі дзед браў бабулю з сабой на радзіму (а ён з-пад Баранавічаў), то яна шмат чаго не магла зразумець. Але некалькі словаў запомніла. Потым мне расказвала, як дні тыдня па-беларуску правільна, як называецца садавіна, гародніна».

Каханьне

Ася і Даніл пазнаёміліся год таму на агульнарасейскай гістарычнай алімпіядзе, куды прыехалі як удзельнікі і сталі пераможцамі.

«Мы спачатку па-расейску паміж сабой гаварылі, — расказвае Ася. — Але я потым вываліла ўсё пра свае цікавасьці. У тым ліку да Беларусі і беларускай мовы».

Пазнаёміліся, разьехаліся кожны ў свой горад, сталі перапісвацца. І пачалося.

«Ася ўмее, і мне таксама захацелася, — кажа Даніл. — Праз два тыдні пайшоў у Мурманску ў краму шукаць падручнік беларускай мовы. Знайшоў! Нейкае выдавецтва, якое спэцыялізуецца на мовах. Дакладна ня памятаю, як называецца. Я гэты падручнік потым у Беларусі ў краме бачыў, вялізны такі. У Мурманску нават некалькі розных падручнікаў знайшлося. Размоўнікі ёсьць, але размоўнік гэта ўсё ж не падручнік. З іншымі кнігамі цяжэй. Толькі ў абласной навуковай знайшоў кнігу па-беларуску. Караткевіч, „Паром на бурнай рацэ". Некалькі аповесьцяў, старонак на 30-40 кожная».

Хлопец прызнаецца, што спачатку было не зусім проста, але потым справа наладзілася. «Падпісаўся ў сацсетках на Радыё Свабода, яшчэ некалькі паблікаў знайшоў, — кажа Даніл. — Каб нешта можна было чытаць, адсочваць. Цяпер вось прыехалі, кніг накуплялі».

Загаварыў па-беларуску мурманскі хлопец Даніл праз два месяцы пасьля паходу ў краму па падручнік. Прызнаецца, што падчас першых перапісак з Асяй доўга набіраў паведамленьні, часта глядзеў у слоўнік. «Мы ў траўні пазнаёміліся, а ўжо ў жніўні я больш-менш па-беларуску мог перапісвацца, — расказвае Даніл. — Ужо атрымлівалася».

«Хутка ён навучыўся, вельмі хутка, — кажа Ася. — Спачатку я яму па-беларуску пісала, а ён па-расейску адказваў. Нармальна было, разумеліся. Потым Даня пачаў пакрысе па-беларуску спрабаваць. Вядома, былі нейкія памылкі, але да канца лета навучыўся. Падручнік жа не галоўнае».

Сёньня Даніла і Ася абое жывуць у Маскве, вучацца ў ВНУ. Ася — у Маскоўскім дзяржаўным унівэрсытэце на гістфаку, Даніла — у Маскоўскім дзяржаўным інстытуце міжнародных адносінаў (МГИМО), вывучае карэйскую мову. Між сабой яны размаўляюць па-беларуску. Таксама маюць яшчэ аднаго беларускамоўнага сябра, чый шлях да мовы пачаўся з каталіцкага малітоўніка.

«Цікавы чалавек, — кажа Ася. — Таксама зь беларускімі каранямі, але ніхто ў сям'і не размаўляе, таму ён вось так самастойна вывучыў. Нічога, акрамя беларускамоўнага малітоўніка, у яго пад рукой не знайшлося».

У Маскве знайсьці беларускамоўных няпроста. Пара прыгадвае, як 25 сакавіка прыйшлі на сьвяткаваньне 100-годзьдзя абвяшчэньня незалежнасьці БНР і сустрэлі там людзей сталага веку, кожны зь якіх размаўляў на сваім уласным варыянце беларускай мовы.

«У Менску, дарэчы, мы таксама беларускую ня так часта чуем, — гавораць Ася і Даніла. — Зь сябрамі збольшага па-беларуску можна пагаварыць. Яшчэ мы нядаўна бачылі, як нехта ў мэтро па-беларуску чытаў. І ў Цэнтральным (унівэрсам у Менску. — РС) яшчэ чулі».

«Гэта лухта, што беларускай мовы не існуе і яна толькі дыялект расейскай, — кажа Ася. — Але людзі, якія так лічаць, будуць заўсёды. Калі па-беларуску да некага ў Маскве зьвярнуцца, ён не зразумее. Мне здаецца, што людзей, якія лічаць беларускую мову дыялектам расейскай, у Беларусі больш, чым у самой Расеі. Самае сумнае, што людзі на гэта паддаюцца, у гэта вераць і не спрабуюць даведацца нешта пра сваю культуру. Мы вось прыяжджаем да гэтай культуры з Масквы, а ў людзей яна тут».

Як вывучыць беларускую за два месяцы. Тры парады

1. Чытаць

«Трэба пачаць чытаць. Кнігі, артыкулы. Гэта калі ты баісься, табе не хапае словаў, каб размаўляць па-беларуску. Чытаць жа заўсёды можаш. Зразумееш усё альбо амаль усё. Калі нечага не зразумееш, то даведайся, што гэта значыць».

2. Слухаць

«Слухайце нешта па-беларуску. Музыку, іншае. Гэта крыху складаней, але можна даць рады. Асабліва, калі ты вырас у беларускім асяродзьдзі. У галаве ўсё само змантуецца. Гэта як фільмы на замежнай мове з субтытрамі».

3. Не баяцца

«Самае галоўнае. Мы з Расеі прыяжджаем і чуем тут, у Менску, што вы давайце па-беларуску з намі, а мы будзем па-расейску. Бо я баюся, я ня ўмею. Але мы ж не баімся, хоць мы з Расеі. Мабыць, вы ўсе ў нас нейкі акцэнт чуеце, нейкія словы ня так мы гаворым. Але навошта баяцца? Калі пачнеш гаварыць, памылак будзе ўсё менш і менш. У такой моўнай сытуацыі, якая ёсьць, нават ня вельмі дасканала гаварыць лепш, чым гаварыць па-расейску. Беларускамоўныя ацэняць. Таму ня трэба баяцца. Гэта, дарэчы, усіх моваў датычыцца».

Алесь Пілецкі

Заснавальнік і рэдактар: Гаравы Леанід Антонавіч

Адрас рэдакцыі: 211573, г. Гарадок, вул. Гагарына, д.30Б, кв.16. E-mail: 250318@list.ru Тэл. 8-02139-5-08-52, маб. + 375(29)6723842 (V), Газета выдаецца з сакавіка 1998 г.

Падпісана да друку 16.07.2018 у 17.20 Наклад: 290 асобнікаў. Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў. Друкуецца на абсталяванні аднадумцаў. Распаўсюджваецца бясплатна добраахвотнікамі.